

Dz.U. 1990 Nr 55 poz. 321**USTAWA****z dnia 28 lipca 1990 r.****o zmianie ustawy - Kodeks cywilny.****Art. 1.**

W Kodeksie cywilnym wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Kodeks niniejszy reguluje stosunku cywilno-prawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.”;

2) art. 2 i 4 skreśla się;

3) w art. 5 wyrazy „w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej” skreśla się;

4) art. 33 i 34 otrzymują brzmienie:

„Art. 33. Osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną.

Art. 34. Skarb Państwa jest w stosunkach cywilno-prawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego nie należącego do innych państwowych osób prawnych.”;

5) art. 36 skreśla się;

6) w art. 37 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą jej wpisu do właściwego rejestru, chyba że przepisy szczególnej stanowią inaczej.”;

7) art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Art. 40. § 1. Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania Skarbu Państwa..

§ 2. W razie nieodpłatnego przejęcia, na podstawie obowiązujących ustaw, określonego składnika mienia od państwowej osoby prawnej na rzecz Skarbu Państwa, ten ostatni odpowiada solidarnie z osobą prawną za zobowiązania powstałe w okresie, gdy składnik stanowił własność danej osoby prawnej, do wysokości wartości tego składnika ustalonej według stanu z chwili przejęcia, a według cen z chwili zapłaty.”;

8) w art. 42 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli osoba prawna nie może prowadzić swoich spraw z braku powołanych do tego organów, sąd ustanawia dla niej kuratora.”;

9) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„Art. 44. Mieniem jest własności i innej prawa majątkowe.”;

10) po art. 44 dodaje się art. 441 w brzmieniu:

„Art. 441. § 1. Własność i inne prawa majątkowe, stanowiące mienie państwowe, przysługują Skarbowi Państwa albo innym państwowym osobom prawnym.

§ 2. Uprawnienia majątkowe Skarbu Państwa względem państwowych osób prawnych określają odrębne przepisy, w szczególności regulujące ich ustrój.”;

11) po art. 46 dodaje się art. 46¹ w brzmieniu:

„Art. 46¹. Nieruchomościami rolnymi (gruntami rolnymi) są nieruchomości, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej, w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej.”;

12) po art. 55 dodaje się art. 55¹-55³ w brzmieniu:

„Art. 55¹. Przedsiębiorstwo, jako zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do realizacji określonych zadań gospodarczych, obejmuje wszystko, co wchodzi w skład przedsiębiorstwa, w szczególności:

- 1) firmę (nazwę), znaki towarowe i inne oznaczenia indywidualizujące przedsiębiorstwo,
- 2) księgi handlowe,
- 3) nieruchomości i ruchomości należące do przedsiębiorstwa, w tym produkty i materiały,
- 4) patenty, wzory użytkowe i zdobnicze,
- 5) zobowiązania i obciążenia, związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa,
- 6) prawa wynikające z najmu i dzierżawy lokali zajmowanych przez przedsiębiorstwo.

Art. 55². Czynność prawna mająca za przedmiot przedsiębiorstwo, obejmuje wszystko, co wchodzi w skład przedsiębiorstwa, chyba że co innego wynika z treści czynności prawnej albo z przepisów szczególnych.

Art. 55³. Za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.”;

13) w art. 64 wyrazy „lub państwowej komisji arbitrażowej” i przecinek po tych wyrazach skreśla się;

14) w art. 74 w § 2 w zdaniu drugim wyrazy „lub państwowa komisja arbitrażowa” skreśla się;

- 15) w art. 75 w § 1 użyte dwukrotnie wyrazy „dziesięć tysięcy złotych” zastępuje się wyrazami „dwadzieścia milionów złotych”;
- 16) po art. 75 dodaje się art. 75¹ w brzmieniu:
- „Art. 75¹. § 1. Zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa albo ustanowienie na nim użytkowania powinno być dokonane w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.
 - § 2. Zbycie przedsiębiorstwa należącego do osoby wpisanej do rejestru powinno być wpisane do rejestru.
 - § 3. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio w wypadku wydzierżawienia przedsiębiorstwa lub ustanowienia na nim użytkowania.
 - § 4. Przepisy powyższe nie uchybiają przepisom o formie czynności prawnych dotyczących nieruchomości.”;
- 17) w art. 117:
- a) § 2 otrzymuje brzmienie:
 - „§ 2. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.”;
 - b) § 3 skreśla się;
- 18) art. 118 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 118. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.”;
- 19) w art. 121 w pkt 4 wyrazy „państwową komisją arbitrażową” i przecinek przed tymi wyrazami skreśla się;
- 20) w art. 123:
- a) w § 1 w pkt 1 wyrazy „państwową komisją arbitrażową” i przecinek przed tymi wyrazami skreśla się,
 - b) § 2 skreśla się;
- 21) w art. 124 w § 2 „państwową komisją arbitrażową” i przecinek przed tymi wyrazami skreśla się;
- 22) w art. 125 § 2 skreśla się;
- 23) art. 126-135 skreśla się;
- 24) w art. 136:
- a) § 1 otrzymuje brzmienie:
 - „§ 1. Lokal mieszkalny lub użytkowy, w tym także garaż stanowiący część składową budynku, może stanowić odrębna nieruchomość.”;
 - b) dodaje się nowy § 2 w brzmieniu:
 - „§ 2. W razie wyodrębnienia własności poszczególnych lokali, działka gruntu, na której został wzniesiony budynek, wraz z gruntem związanym z

korzystaniem z niego, jak również wszelkie części budynku i inne urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali, stanowią współwłasność właścicieli lokali.”,

- c) dotychczasowy § 2 otrzymuje oznaczenie § 3; w przepisie tym wyraz „mieszkalnego” skreśla się;
- 25) w art. 137 w § 1 wyraz „mieszkalnych” skreśla się;
- 26) art. 138 skreśla się;
- 27) art. 139 skreśla się;
- 28) art. 141 skreśla się;
- 29) art. 160, 161 i 163-165 skreśla się;
- 30) w art. 166 § 2 skreśla się;
- 31) art. 167, 168 i 171 skreśla się;
- 32) w art. 172:
- a) w § 1 wyraz „dziesięciu” zastępuje się wyrazem „dwudziestu”,
 - b) w § 2 wyraz „dwudziestu” zastępuje się wyrazem „trzydziestu”;
- 33) w art. 176 w § 1 wyraz „dwadzieścia” zastępuje się wyrazem „trzydzieści”;
- 34) art. 177 skreśla się;
- 35) art. 213 i 214 otrzymują brzmienie:
- „Art. 213. Jeżeli zniesienie współwłasności gospodarstwa rolnego przez podział między współwłaścicieli byłoby sprzeczne z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej, sąd przyzna to gospodarstwo temu współwłaścicielowi, na którego wyrażą zgodę wszyscy współwłaściciele.
 - Art. 214. § 1. W razie braku zgody wszystkich współwłaścicieli, sąd przyzna gospodarstwo rolne temu z nich, który je prowadzi lub stale w nim pracuje, chyba że interes społeczno-gospodarczy przemawia za wyborem innego współwłaściciela.
 - § 2. Jeżeli warunki przewidziane w paragrafie poprzedzającym spełnia kilku współwłaścicieli albo jeżeli nie spełnia ich żaden ze współwłaścicieli, sąd przyzna gospodarstwo rolne temu z nich, który daje najlepszą gwarancję jego należytego prowadzenia.
 - § 3. Na wniosek wszystkich współwłaścicieli sąd zarządzi sprzedaż gospodarstwa rolnego stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.
 - § 4. Sprzedaż gospodarstwa rolnego sąd zarządzi również w wypadku niewyrażenia zgody przez żadnego ze współwłaścicieli na przyznanie mu gospodarstwa.”;
- 36) dodaje się nowy art. 215 w brzmieniu:
- „Art. 215. Przepisy dwóch artykułów poprzedzających stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy gospodarstwo rolne może być podzielone, lecz liczba wydzielonych części jest mniejsza od liczby współwłaścicieli.”;
- 37) art. 216-218 otrzymują brzmienie:

„Art. 216. § 1. Wysokość przysługujących współwłaścicielom spłat z gospodarstwa rolnego ustala się stosownie do ich zgodnego porozumienia.

§ 2. W razie braku takiego porozumienia spłaty przysługujące współwłaścicielom mogą być obniżone. Przy określaniu stopnia ich obniżenia bierze się pod uwagę:

- 1) typ, wielkość i stan gospodarstwa rolnego będącego przedmiotem zniesienia współwłasności,
- 2) sytuację osobistą i majątkową współwłaściciela zobowiązanego do spłat i współwłaściciela uprawnionego do ich otrzymania.

§ 3. Obniżenie spłat, stosownie do przepisów paragrafu poprzedzającego, nie wyklucza możliwości rozłożenia ich na raty lub odroczenie terminu ich zapłaty, stosownie do przepisu art. 212 § 3.

§ 4. Przepisów § 2 i 3 nie stosuje się do spłat na rzecz małżonka w razie zniesienia współwłasności gospodarstwa rolnego, które stosownie do przepisów Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego należy do wspólnego majątku małżonków.

Art. 217. Współwłaściciel, który w wyniku zniesienia współwłasności otrzymał gospodarstwo rolne, wchodzące zaś w skład tego gospodarstwa nieruchomości rolne zbył odpłatnie przed upływem pięciu lat od chwili zniesienia współwłasności, jest obowiązany pozostałym współwłaścicielom, którym przypadły spłaty niższe od należnych, wydać - proporcjonalnie do wielkości ich udziałów - korzyści uzyskane z obniżenia spłat, chyba że celem zbycia jest zapewnienie racjonalnego prowadzenia tego gospodarstwa.

Art. 218. § 1. Współwłaściciele, którzy nie otrzymali gospodarstwa rolnego lub jego części, lecz do chwili zniesienia współwłasności w tym gospodarstwie mieszkali, zachowują uprawnienia do dalszego zamieszkiwania, jednakże nie dłużej niż przez pięć lat, a gdy w chwili zniesienia współwłasności są małoletni - nie dłużej niż pięć lat od osiągnięcia pełnoletności. Ograniczenie terminem powyższym nie dotyczy współwłaścicieli trwale niezdolnych do pracy.

§ 2. Do uprawnień wynikających z przepisów paragrafu poprzedzającego stosuje się odpowiednio przepisy o służebności mieszkania.”;

38) art. 219 skreśla się;

39) w art. 223 § 2 i 3 skreśla się;

40) w art. 229 § 2 skreśla się;

41) w art. 231 § 3 skreśla się;

42) w art. 232:

- a) w § 1 wyrazy „państwową” oraz „państwowe” zastępuje się wyrazami „Skarbu Państwa”, a wyrazy „jak również spółdzielniom budownictwa mieszkaniowego i innym osobom prawnym określonym w przepisach szczególnych” zastępuje się wyrazami „i osobom prawnym”;
- b) w § 2 wyraz „państwowe” zastępuje się wyrazami „Skarbu Państwa”;

- 43) w art. 233, 234, art. 235 § 1, art. 236 § 1, art./ 239 § 1, art. 240, 243, 271, art. 272 § 1 i 2 oraz w art. 273-276 wyraz „państwowy” w odpowiednim rodzaju, liczbie i przypadku zastępuje się wyrazami „Skarbu Państwa” w odpowiednim przypadku;
- 44) art. 283 skreśla się;
- 45) art. 284 otrzymuje brzmienie:
„Art. 284. Do innych wypadków użytkowania przez osoby prawne stosuje się przepisy rozdziału I i odpowiednio rozdziału II niniejszego działu, o ile użytkowanie to nie jest inaczej uregulowane odrębnymi przepisami.”;
- 46) w art. 308 w § 1 wyraz „państwowy” skreśla się;
- 47) w art. 322 § 2 skreśla się;
- 48) po art. 353 dodaje się art. 353¹ w brzmieniu:
„Art. 353¹. Strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.”;
- 49) w art. 355 § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Należyta sprawność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności.”;
- 50) po art. 357 dodaje się art. 357¹ w brzmieniu:
„Art. 357¹. § 1. Jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażąca strata, czego strony nie przewidywały przy zawarciu umowy, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy. Rozwiązując umowę sąd może w miarę potrzeby orzec o rozliczeniach stron, kierując się zasadami określonymi w zdaniu poprzedzającym.
§ 2. Z żądaniem oznaczenia sposobu wykonania zobowiązania lub wysokości świadczenia albo rozwiązania umowy nie może wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa.”;
- 51) w art. 358 § 2 skreśla się;
- 52) po art. 358 dodaje się art. 358¹ w brzmieniu:
„Art. 358¹. § 1. Jeżeli przedmiotem zobowiązania od chwili jego powstania jest suma pieniężna, spełnienie świadczenia następuje przez zapłatę sumy nominalnej, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.
§ 2. Strony mogą zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądz miernika wartości.
§ 3. W razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współżycia społecznego, zmienić sposób spełnienia świadczenia pieniężnego, chociażby były ustalone w orzeczeniu lub umowie.”;

§ 4. Z żądaniem zmiany wysokości lub sposobu spełnienia świadczenia pieniężnego nie może wystąpić strona prowadząca przedsiębiorstwo, jeżeli świadczenie pozostaje w związku z prowadzeniem tego przedsiębiorstwa.

§ 5. Przepisy § 2 i 3 nie uchybiają przepisom regulującym wysokość cen i innych świadczeń pieniężnych.”;

53) w art. 359 w § 1 wyrazy „państwowej komisji arbitrażowej” i przecinek przed tymi wyrazami skreśla się;

54) art. 384 otrzymuje brzmienie:

„Art. 384. W wypadkach gdy wymaga tego ochrona interesów konsumentów, Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określi szczegółowe warunki zawierania i wykonywania umów z udziałem konsumentów.”;

55) art. 385 otrzymuje brzmienie:

„Art. 385. § 1. Ogólne warunki umów, wzory umów lub regulaminy wydawane przez stronę upoważniona do tego przez właściwe przepisy i w ich granicach wiążą drugą stronę, jeżeli zostały jej doręczone przy zawarciu umowy. W razie gdy posługiwanie się nimi jest w stosunkach danego rodzaju zwyczajowo przyjęte, wiążą one także wtedy, gdy druga strona mogła z łatwością dowiedzieć się o ich treści.

§ 2. Inne ogólne warunki umów, wzory umów czy regulaminy wiążą drugą stronę tylko wtedy, gdy znając ich treść wyraziła zgodę na włączenie ich do treści umowy.

§ 3. Ogólne warunki, wzory umów czy regulaminy wydane w czasie trwania stosunku prawnego o charakterze ciągłym wiążą drugą stronę, jeżeli zostały zachowane przepisy paragrafów poprzedzających, a strona nie wypowiedziała umowy w najbliższym terminie wypowiedzenia.”;

56) po art. 385 dodaje się art. 385¹ i 385² w brzmieniu:

„Art. 385¹. W razie sprzeczności treści umowy z ogólnymi warunkami umów, wzorem umowy lub regulaminem, strony są związane umową.

Art. 385². § 1. Jeżeli ogólne warunki umów, wzór umowy lub regulamin zastrzegają dla strony, która je zastosowała, rażąco nieuzasadnione korzyści, druga strona może wystąpić do sądu o uznanie ich zastosowania za bezskuteczne. Jednakże nie może to nastąpić po upływie miesiąca od wykonania umowy.

§ 2. Uprawnienie, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym, nie służy stronie, która zawarła umowę w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej.”;

57) art. 386 otrzymuje brzmienie:

„Art. 386. Jeżeli osoba prowadząca działalność gospodarczą otrzyma ofertę zawarcia umowy w ramach swej działalności od osoby, z którą pozostaje w stałych stosunkach, brak odpowiedzi uważa się za przyjęcie oferty.”;

58) tytuł IV księgi trzeciej (art. 397-404) skreśla się;

59) w art. 408 w § 3 wyrazy „lub państwowa komisja arbitrażowa” skreśla się;

60) w art. 411 w pkt 3 po wyrazach „chyba że” dodaje się wyrazy „na podstawie przepisów szczególnych”;

61) art. 412 otrzymuje brzmienie:

„Art. 412. Sąd może orzec przepadek świadczenia na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli świadczenie to zostało świadomie spełnione w zamian za dokonanie czynu zabronionego przez ustawę lub w celu niegodziwym. Jeżeli przedmiot świadczenia został zużyty lub utracony, przypadkowi może ulec jego wartość.”;

62) w art. 432 § 3 skreśla się;

63) w art. 456 wyrazy „w stosunkach między jednostkami gospodarki społecznej” skreśla się;

64) w art. 461 § 3 skreśla się;

65) w art. 480:

a) w § 1 i 2 wyrazy „lub państwową komisję arbitrażową” skreśla się,

b) w § 3 wyrazy „lub państwowej komisji arbitrażowej” skreśla się;

66) w art. 488 w § 1 wyrazy „państwowej komisji arbitrażowej” i przecinek przed tymi wyrazami skreśla się;

67) art. 489 skreśla się;

68) w art. 490 § 3 skreśla się;

69) w art. 496 zdanie drugie skreśla się;

70) w art. 498 w § 1 wyrazy „przed państwową komisją arbitrażową” i przecinek przed tymi wyrazami skreśla się;

71) w art. 501 wyrazy „przez państwową komisję arbitrażową” i przecinek przed tymi wyrazami skreśla się;

72) art. 502 otrzymuje brzmienie:

„Art. 502. Wierzytelność przedawniona może być potrącona, jeżeli w chwili, gdy potrącenie stało się możliwe, przedawnienie jeszcze nie nastąpiło.”;

73) w art. 540 w § 2 wyrazy „lub państwowa komisja arbitrażowa” skreśla się;

74) art. 542 skreśla się;

75) w art. 550 wyrazy „zawartej między jednostkami gospodarki społecznej” skreśla się;

76) art. 553 skreśla się;

77) w art. 558 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Strony mogą odpowiedzialność z tytułu rękojmi rozszerzyć, ograniczyć lub wyłączyć. Jednakże w umowach z udziałem konsumentów ograniczenie lub wyłączenie odpowiedzialności z tytułu rękojmi jest dopuszczalne tylko w wypadkach określonych w przepisach szczególnych.”;

78) w art. 563 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jednakże przy sprzedaży między osobami prowadzącymi działalność gospodarczą utrata uprawnień z tytułu rękojmi następuje, jeżeli kupujący nie zbadał rzeczy w czasie i w sposób przyjęty przy rzeczach tego rodzaju i nie zawiadomił niezwłocznie sprzedawcy o dostrzeżonej wadzie, a w

wypadku gdy wada wyszła na jaw dopiero później - jeżeli nie zawiadomił sprzedawcy niezwłocznie po jej wykryciu.”;

79) art. 569 skreśla się;

80) w art. 588 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio w wypadkach, gdy rzecz ruchoma zostaje sprzedana osobie fizycznej korzystającej z kredytu udzielonego w tym celu przez bank, jeżeli kredyt ten ma być spłacony ratami, a rzecz została kupującemu wydana przed całkowitą spłatą kredytu.

§ 2. Do zabezpieczenia roszczeń banku, który kredytu udziela, przysługuje mu ustawowe prawo zastawu na rzeczy sprzedanej, dopóki rzecz znajduje się u kupującego.”;

81) w art. 590 § 2 skreśla się;

82) w art. 599 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jednakże jeżeli prawo pierwokupu przysługuje z mocy ustawy Skarbowi Państwa, współwłaścicielowi albo dzierżawcy sprzedaż dokonana bezwarunkowo jest nieważna.”;

83) w art. 605 wyrazy „jednostka gospodarki uspołecznionej” oraz nawiasy przy wyrazie „dostawca”, a także wyrazy „druga jednostka gospodarki uspołecznionej” oraz nawiasy przy wyrazie „odbiorca” skreśla się;

84) w art. 613 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przez umowę kontraktacji producent rolny zobowiązuje się wytworzyć i dostarczyć kontraktującemu oznaczoną ilość produktów rolnych określonego rodzaju, a kontraktujący zobowiązuje się te produkty odebrać w terminie umówionym, zapłacić umówioną cenę oraz spełnić określone świadczenie dodatkowe, jeżeli umowa lub przepisy szczególne przewidują obowiązek spełnienia takiego świadczenia.”;

85) w art. 616 wyrazy „pod nieważnością” skreśla się;

86) art. 618 otrzymuje brzmienie:

„Art. 618. Świadczenie producenta powinno być spełnione w miejscu wytworzenia zakontraktowanych produktów, chyba że co innego wynika z umowy.”;

87) art. 619 skreśla się;

88) w art. 621 po wyrazach „przedmiotu kontraktacji” dodaje się wyrazy „oraz środków produkcji dostarczonych producentowi przez kontraktującego”, a po wyrazach „wad fizycznych” dodaje się wyrazy „przedmiotu kontraktacji”;

89) w art. 622:

a) dotychczasową treść oznacza się jako § 1,

b) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. W umowie strony mogą zastrzec warunki zwrotu zaliczek i kredytu korzystniejsze dla producenta.”;

90) w art. 647 wyrazy „jednostka gospodarki uspołecznionej” oraz nawiasy przy wyrazie „wykonawca”, a także wyrazy „druga jednostka gospodarki uspołecznionej” oraz

nawiasy przy wyrazie „inwestora” skreśla się;

91) w art. 648 § 3 skreśla się;

92) art. 650 i 653 skreśla się;

93) w art. 656 § 2 skreśla się;

94) w art. 670 § 2 skreśla się;

95) w art. 695 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Dzierżawę zawartą na czas dłuższy niż lat trzydzieści poczytuje się po upływie tego terminu za zawartą na czas nie oznaczony.”;

96) w art. 720:

a) dotychczasową treść oznacza się jako § 1,

b) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięć milionów złotych, powinna być stwierdzona pismem.”;

97) w art. 733 wyrazy „między jednostkami gospodarki uspołecznionej” skreśla się;

98) w art. 764 § 2 skreśla się;

99) w art. 773 § 3 skreśla się;

100) w art. 790 § 2 skreśla się;

101) w art. 802 § 2 skreśla się;

102) art. 807 otrzymuje brzmienie:

„Art. 807. § 1. Postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia lub postanowienia umowy ubezpieczenia sprzeczne z przepisami niniejszego tytułu są nieważne, chyba że dalsze przepisy przewidują wyjątki.

§ 2. W ubezpieczeniach dotyczących obrotu z zagranicą mogą być stosowane zagraniczne warunki ubezpieczeń, odbiegające od przepisów niniejszego tytułu.”;

103) art. 819 otrzymuje brzmienie:

„Art. 819. § 1. Roszczenia z umowy ubezpieczenia przedstawia się z upływem lat trzech.

§ 2. Bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do zakładu ubezpieczeń rozpoczyna się w dniu, w którym nastąpiło zdarzenie objęte ubezpieczeniem.

§ 3. W wypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej roszczenie poszkodowanego do zakładu ubezpieczeń o odszkodowanie lub zadośćuczynienie przedawnia się z upływem terminu przewidzianego dla tego roszczenia w przepisach o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym lub wynikłą z niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania.

§ 4. Bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do zakładu ubezpieczeń przerywa się także przez zgłoszenie tego roszczenia lub przez zgłoszenie zdarzenia objętego ubezpieczeniem. Bieg przedawnienia rozpoczyna się na

nowo od dnia, w którym zgłaszający roszczenie lub zdarzenie otrzymał na piśmie oświadczenie zakładu ubezpieczeń o przyznaniu lub odmowie świadczenia.”;

104) w art. 857 § 2 skreśla się;

105) w art. 888 § 2 skreśla się;

106) art. 909 skreśla się;

107) po tytule XXXVI księgi trzeciej dodaje się tytuł XXXVII w brzmieniu:

„Tytuł XXXVII. Przekaz i papiery wartościowe

Dział I. Przekaz

Art. 921¹. Kto przekazuje odbiorcy przekazu świadczenie przekazanego, upoważnia tym samym odbiorcę przekazu do przyjęcia, a przekazującego do spełnienia świadczenia na rachunek przekazującego.

Art. 921². § 1. Przez przejęcie przekazu przekazany zobowiązuje się wobec odbiorcy do spełnienia przekazanego świadczenia.

§ 2. Przekazany nie może powoływać się na zarzuty wynikające ze stosunku prawnego istniejącego między nim a przekazującym ani wynikające ze stosunku między nim a odbiorcą przekazu.

§ 3. Roszczenia odbiorcy przeciw przekazanemu, wynikające z przejęcia przekazu, przedawniają się w upływie roku.

Art. 921³. Przekazujący może przekaz odwołać, dopóki przekazany nie przyjął go albo nie spełnił świadczenia.

Art. 921⁴. Jeżeli przekazany jest dłużnikiem przekazującego co do przekazanego świadczenia, jest on obowiązany względem niego do zadośćuczynienia przekazowi.

Art. 921⁵. Jeżeli przekazujący jest dłużnikiem odbiorcy przekazu, umorzenie długu następuje dopiero przez spełnienie świadczenia, chyba że umówiono się inaczej.

Dział II. Papiery wartościowe.

Art. 921⁶. Jeżeli zobowiązanie wynika z wystawionego papieru wartościowego, dłużnik jest obowiązany do świadczenia za zwrotem dokumentu albo udostępnieniem go dłużnikowi celem pozbawienia dokumentu jego mocy prawnej w sposób zwyczajowo przyjęty.

Art. 921⁷. Spełnienie świadczenia do rąk posiadacza legitymowanego treścią papieru wartościowego zwalnia dłużnika, chyba że działał on w złej wierze.

Art. 921⁸. Papiery wartościowe imienne legitymują osobę imiennie wskazaną w treści dokumentu. Przeniesienie praw następuje przez przelew połączony z wydaniem dokumentu.

Art. 921⁹. § 1. Papiery wartościowe na zlecenia legitymują osobę wymienioną w dokumencie oraz każdego, na kogo prawa zostały przeniesione przez indos.

§ 2. Indos jest pisemnym oświadczeniem umieszczonym na papierze wartościowym na zlecenie i zawierającym co najmniej podpis zbywcy, oznaczającym przeniesienie praw na inną osobę.

§ 3. Do przeniesienia praw z dokumentu potrzebne jest jego wydanie oraz istnienie nieprzerwanego szeregu indosów.

Art. 921¹⁰. § 1. Jeżeli do puszczenia w obieg dokumentu na okaziciela jest wymagane zezwolenie właściwego organu państwowego, dokument wystawiony bez takiego zezwolenia jest nieważny.

§ 2. Podpis dłużnika może być odbity sposobem mechanicznym, chyba że przepisy szczegółowe stanowią inaczej.

Art. 921¹¹. § 1. Dłużnik nie ma obowiązku dochodzenia, czy okaziciel jest właścicielem dokumentu. Jednakże w razie uzasadnionych wątpliwości, czy okaziciel dokumentu jest wierzycielem, dłużnik powinien złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego.

§ 2. Jeżeli właściwy organ państwowy wydał zakaz świadczenia, zwolnienie z zobowiązania następuje przez złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego.

Art. 921¹². Przeniesienie praw z dokumentu na okaziciela wymaga wydania tego dokumentu.

Art. 921¹³. Dłużnik może powołać się względem wierzyciela na zarzuty, które dotyczą ważności dokumentu lub wynikają z jego treści albo służą mu osobiście przeciw wierzycielowi. Dłużnik może także powołać się na zarzuty, które mu służą przeciw poprzedniemu wierzycielowi, jeżeli nabywca dokumentu działał świadomie na szkodę dłużnika.

Art. 921¹⁴. § 1. Umarzanie papierów wartościowych regulują przepisy szczególne.

§ 2. Jeżeli papier wartościowy został prawomocnie umorzony, dłużnik jest obowiązany wydać osobie, na której rzecz nastąpiło umorzenie, na jej koszt nowy dokument, a gdy wierzytelność jest wymagalna - spełnić świadczenie.

Art. 921¹⁵. § 1. Przepisy o papierach wartościowych stosuje się odpowiednio do znaków legitymacyjnych stwierdzających obowiązek świadczenia.

§ 2. W razie utraty znaku legitymacyjnego stwierdzającego w swej treści obowiązek świadczenia na żądanie wierzyciela, dłużnik może uzależnić spełnienie świadczenia od wykazania uprawnienia przez osobę zgłaszającą takie żądanie.

§ 3. Do znaku legitymacyjnego, który nie określa imiennie osoby uprawnionej, stosuje się odpowiednio przepisy o papierach wartościowych na okaziciela, chyba że co innego wynika z przepisów szczególnych.

Art. 921¹⁶. Przepisy niniejszego działu stosuje się odpowiednio do papierów wartościowych opiewających na prawa inne niż wierzytelności.”;

108) w art. 927 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Fundacja ustanowiona przez spadkodawcę w testamencie może być spadkobiercą, jeżeli zostanie wpisana do rejestru w ciągu dwóch lat od wyrażenia przez właściwego ministra zgody na jej ustanowienie.”;

109) art. 969 skreśla się;

110) w art. 995 wyrazy „otwarcia spadku” zastępuje się wyrazami „ustalania zachowku”;

111) art. 1013 skreśla się;

112) w art. 1042 w § 2 wyrazy „otwarcia spadku” zastępuje się wyrazami „działu spadku”;

113) art. 1058 i 1059 otrzymują brzmienie:

„Art. 1058. Do dziedziczenia z ustawy gospodarstw rolnych obejmujących grunty rolne o powierzchni przekraczającej 1 ha stosuje się przepisy tytułów poprzedzających księgi niniejszej ze zmianami wynikającymi z przepisów poniższych.

Art. 1059. Spadkobiercy dziedziczą z ustawy gospodarstwo rolne, jeżeli w chwili otwarcia spadku:

- 1) stale pracują bezpośrednio przy produkcji rolnej albo
- 2) mają przygotowanie zawodowe do prowadzenia produkcji rolnej, albo
- 3) są małoletni bądź też pobierają naukę zawodu lub uczęszczają do szkół, albo
- 4) są trwale niezdolni do pracy.”;

114) w art. 1060 po wyrazach „w art. 1059 pkt 1” dodaje się wyrazy „i 2”;

115) w art. 1062 w § 1 i 2 po wyrazach „w art. 1050 pkt 1” dodaje się wyrazy „i 2”;

116) w art. 1964 po wyrazie „określi” dodaje się przecinek oraz wyrazy „jakie przygotowanie zawodowe uważa się za przygotowanie zawodowe do prowadzenia produkcji rolnej, a także”;

117) art. 1965 skreśla się;

118) art. 1067 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1067. § 1. Do zapisu, którego przedmiotem jest świadczenie pieniężne, stosuje się odpowiednio przepis art. 216.

§ 2. Jeżeli wykonanie zapisu prowadziłyby do podziału gospodarstwa rolnego lub wkładu gruntowego w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, sprzecznego z zasadami prawidłowej gospodarki rolnej, spadkobierca zobowiązany do wykonania zapisu może żądać zamiany przedmiotu zapisu na świadczenie pieniężne.”;

119) art. 1068 i 1069 skreśla się;

120) art. 1070 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1070. W razie podziału gospodarstwa rolnego, które należy do spadku, stosuje się odpowiednio przepisy o podziale gospodarstw rolnych przy zniesieniu współwłasności.”;

121) art. 1071-1073, 1075, 1076, 1078 i 1080 skreśla się;

122) art. 1082 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1082. Jeżeli do spadku należy gospodarstwo rolnej, ustalenie zachowku następuje z uwzględnieniem przepisów niniejszego tytułu, a także odpowiednio art. 216.”;

123) art. 1083-1085 i 1088 skreśla się.

Art. 2.

W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 94 i z 1974 r. nr 24, poz. 142) art. XVI i XXIV skreśla się.

Art. 3.

W ustawie z dnia 22 listopada 1973 r. o zagospodarowaniu lasów nie stanowiących własności Państwa (Dz.U. Nr 48, poz. 283, z 1982 r. nr 11, poz. 79 i z 1990 r. Nr 34, poz. 198) w art. 12 ust. 2 i 3 oraz oznaczenie ust. 1 skreśla się.

Art. 4.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 29, poz. 154 i z 1990 r. Nr 51, poz. 297) art. 53 skreśla się.

Art. 5.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz.U. Nr 29, poz. 155 i z 1990 r. Nr 51, poz. 297) w art. 13 ust. 3 i 4 skreśla się.

Art. 6.

Traci moc dekret z dnia 12 grudnia 1944 r. o przejęciu niektórych lasów na własność Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 15, poz. 82, z 1948 r. Nr 57, poz. 456, z 1968 r. Nr 3, poz. 6 i z 1969 r. Nr 13, poz. 95), z tym że pozostaje w mocy nabycie własności, które nastąpiło na podstawie jego przepisów.

Art. 7.

1. Ogólne warunki i wzory umów ustanowione na podstawie art. 2 i 384 Kodeksu cywilnego tracą moc z upływem dwóch lat od wejścia w życie niniejszej ustawy.
2. Jednakże ogólne warunki dotyczące umów z udziałem konsumentów zachowują moc do czasu wejścia w życie rozporządzeń wydanych na podstawie art. 384 Kodeksu cywilnego w brzmieniu ustalonym niniejszą ustawą.
3. Rada Ministrów może uchylić moc obowiązującą wszystkich lub niektórych ogólnych warunków i wzorów umów przed upływem terminu, określonego w ust. 1.

Art. 8.

Do powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a jeszcze nie przedawnionych roszczeń, które ze względu na strony stosunków, z jakich te roszczenia wynikły, przedawniały się według przepisów dotychczasowych z upływem jednego roku, stosuje się przepis art. 118 Kodeksu cywilnego o przedawnieniu trzyletnim. Bieg tego terminu przedawnienia liczy się od dnia wymagalności roszczenia.

Art. 9.

Do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie.

Art. 10.

Jeżeli przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy istniał stan, który według przepisów dotychczasowych wyłączał zasiedzenie nieruchomości, a według przepisów obowiązujących po wejściu w życie ustawy prowadzi do zasiedzenia, zasiedzenie biegnie od dnia wejścia jej w życie; jednakże termin ten ulega skróceniu o czas, w którym powyższy stan istniał przed wejściem w życie ustawy, lecz nie więcej niż o połowę.

Art. 11.

Uchyła się art. 1, 3 i 5 dekretu z dnia 27 lipca 1949 r. o zaciąganiu nowych i określaniu wysokości nie umorzonych zobowiązań pieniężnych (Dz.U. Nr 45, poz. 332).

Art. 12.

1. Do zobowiązań pieniężnych powstałych przed dniem 30 października 1950 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.
2. Do zobowiązań pieniężnych powstałych od dnia 30 października 1950 r., jeszcze nie przedawnionych i nie wykonanych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 358¹ § 3 Kodeksu cywilnego tylko do świadczeń w części nie wykonanej.

Art. 13.

Przepisy art. 12 ust. 2 ustawy oraz art. 358¹ § 3 Kodeksu cywilnego nie mają zastosowania do kredytów bankowych oraz kwot zdeponowanych na rachunkach bankowych, jak również do kredytów i pożyczek o charakterze socjalnym.

Art. 14.

1. Przepisy Kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do spadków otwartych od dnia wejścia w życie tej ustawy.
2. Do zniesienia współwłasności gospodarstwa rolnego oraz do działu spadku obejmującego gospodarstwo rolne lub wkład gruntowy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej stosuje się przepisy obowiązujące w dacie tych zdarzeń.

Art. 15.

1. Samoistny posiadacz nieruchomości wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego, które przed dniem 6 kwietnia 1982 r. odziedziczył z ustawy Skarb Państwa po osobie będącej spadkodawcą tego posiadacza lub jego wstępnego, może żądać, aby Skarb Państwa przeniósł na niego własność tej nieruchomości.

2. Przeniesienie własności stosownie do ust. 1 następuje nieodpłatnie, jednakże Skarb Państwa może żądać od nabywcy zwrotu wydatków, jakie poniósł na pokrycie długów związanych z gospodarstwem rolnym. Z chwila przeniesienia własności na nabywcę przechodzą prawa i obowiązki należące do spadku, związane z gospodarstwem rolnym.
3. W wypadku gdy nieruchomość wchodząca w skład gospodarstwa rolnego, które Skarb Państwa odziedziczył z ustawy po spadkodawcy przed dniem 6 kwietnia 1982 r., znajduje się we władaniu Skarbu Państwa, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do spadkobierców tego spadkodawcy lub ich zstępnych, jeżeli w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy odpowiadają warunkom przewidzianym w art. 1059 pkt 1 lub 2 Kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z tym że Skarb Państwa może żądać od nabywcy zwrotu nakładów koniecznych nie mających pokrycia w korzyściach, które uzyskał z nieruchomości, oraz żądać innych nakładów, które zwiększają wartość nieruchomości w chwili przeniesienia własności.
4. Przepis ust. 3 nie ma zastosowania w razie wzniesienia przez Skarb Państwa na nieruchomości budynku lub innego urządzenia o wartości przewyższającej wartość nieruchomości. W wypadku takim spadkobiercy mogą żądać od Skarbu Państwa odszkodowania ustalonego ja w wypadku wywłaszczenia nieruchomości.
5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy Skarb Państwa przed dniem 6 kwietnia 1982 r. odziedziczył udział w gospodarstwie rolnym.

Art. 16.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 października 1990 r.